

og hvor Kunstens Repræsentanter succede efter Befrielse fra slaviske Baand for at kunne udsolde deres Virksomhed, har en saadan Bestyrelsesmaade været nødvendig; men hos os binder Staten neppe for meget; den omslutter Kunsten med Forsigtighed og Ansvarlighed og leder den med Liberalitet og en lidenskabsløs Kølighed, som Kunstens Udøvere sætte Priis paa og bør sætte Priis paa. Hvor derfor, som ved det kongelige Theater, en saadan demokratisk Kunstbestyrelse ikke allerede har en historisk Grund at bygge paa, der vilde det efter vor Mening være intet mindre end i Kunstens Interesse at søge den bragt istand.

Dersom altsaa det kongelige Theater hverken bør gaae over i en enkelt Entrepreneurs Hænder eller overgives til Skuespillernes Bestyrelse, saa vil man maaskee spørge, om det da ikke rettest gif over i Communens Gie og overlodes til dens Ledelse. Der har været Tidspærier, i hvilke Kunsten især blomstrede i nogle større Communer, navnlig har det været Tilfældet med de bildende Kunster. Dette var dog deels saadanne Tidspærier, som have havt en i det Hele fremtrædende kunstnerisk Charakter, saa at Kunsten har kunnet trives saa godt som af sig selv; deels har det mindre ligget i selve de communale Forhold, end deri, at enkelte anseelige Familier, der have været Kunstellere, igennem Generationer have staaet i Spidsen for Communernes Bestyrelse, deels har det været saadanne Communer, der efter de Tidens Leilighed i Grunden have været smaa Stater, og til saadanne Tider, da Begreberne om det Communale og Statslige endnu ikke vare udviklede og sondrede fra hinanden. Hvor saadanne Forhold ere fremgaaede af en historisk Grund og endnu bestaae, og hvor saaledes Institutioner og Menninger allerede gjenem Generationer ere saa at sige indlevede med hinanden, Institutionerne vante til at bestyres paa denne Maade, og Bestyrerne vante til denne Art af Bestyrelse, der kan det have sit Betænkelige at forandre disse Forhold, saalænge Kunstens virkelige Interesse ikke sees at lide derunder.

I Byer, hvor Interessesen for Kunst er bleven vaak og Savnet af aandelig Nydelse er blevet levende, vil det være naturligt, at Ind-

vaanerne forene sig, for at see dette Savn tilfredsstillet, og at Byernes mere begavede eller fremragende Mænd stille sig i Spidsen for herhenhørende Foretagender. Ere nu disse Mænd, hvad ofte hænder sig, derhos Medlemmer af Communens Bestyrelse, ville de saameget snarere stille ikke sig selv, men den Commune, de forestaae, som den synlige Styrrer, fordi Communen virkelig faaer Fordeel af Foretagender, der virke med til dens Anseelse og Opblomstren. Til Gavn for Kunsten kan dette være, fordi derved Kunsten slaaer Rod, og hvor Institutionerne derefter have naaet en vis Modenhed og Fasthed, vilde vi finde det i sin Orden, om Staten efter sin Leilighed kunde virke for deres Bevarelse og tage dem under sin Forsorg.

Men dersom man nu vilde gaae den modsatte Vej, og indordne Kunstinstitutioner, der allerede ere og i lang Tid have været betragtede som Statsinstitutioner og bestyrede som saadanne, under en Commune og dens Ledelse, da vilde man upaatvivlelig derved handle efter Misffendelse af Kunstens Væsen. Det er det real Nyttige, der udgjør den egentlige Gjenstand for en Communalbestyrelses Virksomhed. Undertiden udvikler Bestyrelsen sig ogsaa til saadanne Ting, som kunne sigte til Communemedlemmernes Bequemmelighed, undtagelsesviis vel endog til, hvad der har Fornøielse for Die. Nu er det vel saa, at Kunsten baade skal være til Nytte og til Lyst, men det er ligesaa almindelig erkjendt, at den skal være til mere og andet, end blot til Nytte og Lyst. Dette Mere og Andet, der er den i Kunsten liggende Opbyggelse og Oploftelse til de ideale Riger, ligger imidlertid udenfor en Communalbestyrelses egentlige Virke- mærke, og dog er det netop dette, der udgjør Kunstens Kjerne. Det kongl. Theater udøver vel sin Virksomhed indenfor Kjøbenhavns Volde til Nytte og Fordeel for Byen, men det træder dog ikke i Berelvirking med Indbyggerne i deres Egenkab af Communens Medlemmer, men i deres Egenkab af Borgere i Staten og i de aandelige Riger, og det indskrænker ikke sin Virksomhed til Kjøbenhavn alene; det hæver Skuespilkunsten i hele Riget, fordi det viser Veien for de andre Theatre; det øver sin Indflydelse paa Digtekunsten og Musiken i det Hele, fordi det ansporer til Virksomhed og ved sine